

Zodijakalna svjetlost na nebu može se vidjeti i iz Istre

Kategorija: MAGAZINAŽurirano: Subota, 13 Ožujak 2010 11:59

Objavljeno: Subota, 13 Ožujak 2010 11:51

VIDULINI - Pojava „lažne zore“ ili „lažnog sumraka“ odigrava se u svjetlom nezagađenim krajevima dva puta godišnje. Radi se zapravo o golim okom vidljivom odsjaju sunčeve svjetlosti od mnogobrojnih čestica međuplanetarne materije, veličine od nekoliko mikrona pa do mikro-asteroida promjera jednog metra, koje orbitiraju oko Sunca u ravnini ekliptike, ravnine kojom se oko naše zvijezde kreću i sve planete.

Kako se zvijezda zodijaka prividno nalaze u istoj ravnini, to je po njima ova pojava dobila naziv – zodijakalna svijetlost. S područja Istre, zodijakalnu svijetlost zbog njenog pozicioniranja na nebu najlakše je zapaziti krajem veljače i početkom ožujka, te ujesen sredinom listopada, kada je ravnina ekliptike najokomitije položena u odnosu na horizont. Tada je ona najsajjnija i moguće ju je uočiti i golim okom na nebu.

Opažanje zodijakalne svjetlosti traži od opažača da bude u veoma tamnom području bez svjetlosnog zagađenja te da tijekom desetak minuta prilagodi oči na potpuni mrak. Vrijeme u kojem je moguće opaziti zodijakalnu svjetlost je sat ili dva prije izlaska Sunca istočnim horizontom, odnosno sat do dva nakon zalaska Sunca na zapadu. Ono što ćete vidjeti je blijedi, 15 stupnjeva širok svjetlosni pojas koji se proteže ekliptikom do visine oko 50 stupnjeva iznad horizonta.

Zodijakalnu svjetlost ne možete zamijeniti za Mliječni put koji se proteže visoko po nebu prolazeći preko zenita do druge strane horizonta. Jedino treba pripaziti da se neki od izvora svjetlosnog zagađenja u daljini krivo ne „prepozna“ kao svjetlost zodijaka. Kao orijentir kuda gledati navečer može nam poslužiti i sjajna Venera koja sada započinje svoj višemjesečni večernji program u kojem će sudjelovati kao najsajjnija „zvijezda“ na nebu.

Pojavu zodijakalne svijetlosti objasnio je talijanski znanstvenik Giovanni D. Cassini 1683. godine. Prvi dokumenti o pojavi zodijakalne svjetlosti potječu od Perzijskog astronoma i matematičara Omar Khayyam, koji ju je okarakterizirao kao pojavu „lažne zore“. (Marino Tumpić)

Zodijakalna svjetlost na nebu može se vidjeti i iz Istre

Kategorija: MAGAZINAžurirano: Subota, 13 Ožujak 2010 11:59

Objavljeno: Subota, 13 Ožujak 2010 11:51
